Nijmeegse padvinderspost

Misschien hebt u wel eens van 'Padvinderspost' gehoord. Met die term wordt post bedoeld die door padvinders verwerkt en/of bezorgd is. Daarbij kunt denken aan de plaatselijke scoutinggroep die in december als een soort particuliere postdienst uw kerst- en nieuwjaarskaarten bezorgt. Maar meestal wordt de term 'Padvinderspost' gebruikt voor postverwerking door padvinders in moeilijke tijden, wanneer de officiële postdiensten niet goed functioneren. In Nederland kennen we Padvinderspost uit 1940, vlak na de Duitse inval, en uit 1944/1945, rondom de Bevrijding. In die beide perioden verkeerde ons land in chaos, waren verbindingen verbroken en was er gebrek aan vervoerscapaciteit. Toen hebben padvinders op verschillende plaatsen een rol gespeeld, zoals te lezen valt in het boek *"Padvinderspost, koeriers- en postdiensten van de Nederlandse Padvinders aan het begin en het einde van de Tweede Wereldoorlog"* door René E. Taselaar (1).

In het boek worden enkele bladzijden gewijd aan Nijmegen. Na de geallieerde operatie 'Market Garden' in september 1944 was Nijmegen bevrijd, maar de stad lag in de frontlinie doordat Nederland boven de grote rivieren in Duitse handen was gebleven. Verbindingen van en naar Nijmegen waren gedeeltelijk verbroken en voor particulieren was het nauwelijks mogelijk om via de PTT post te versturen. Toen hebben de Nijmeegse padvinders hand- en spandiensten verleend bij het postvervoer, soms buiten de PTT om.
Poststukken waarvan aangetoond kan worden dat ze via deze 'Padvinderpost' verzonden of bezorgd zijn, zijn uitermate zeldzaam en er worden door verzamelaars hoge prijzen voor betaald. Ideaal zijn complete, gedateerde stukken met een padvindersstempel. Maar ook ongedateerde stukken zijn verzamelwaardig. Een mooi voorbeeld is de hier afgebeelde ongedateerde envelop van een afzender in Schaijk naar een geadresseerde in Nijmegen.

De brief is waarschijnlijk geheel buiten de PTT om vervoerd. Hij is afgegeven op het hoofdkwartier van de Padvinders in Grave en heeft via het hoofdkwartier van de padvinders in Nijmegen zijn bestemming bereikt. Een uniek historisch stuk met twee padvindersstempels.

Jac Spijkerman.

(1) Het boek is uitgegeven als deel 24 in de reeks 'Posthistorische Studies' van de Nederlandse Vereniging van Poststukken- en Poststempelverzamelaars. Het telt 132 bladzijden en bevat ruim 150 afbeeldingen in kleur van brieven en documenten. Zie de website: po-en-po.nl

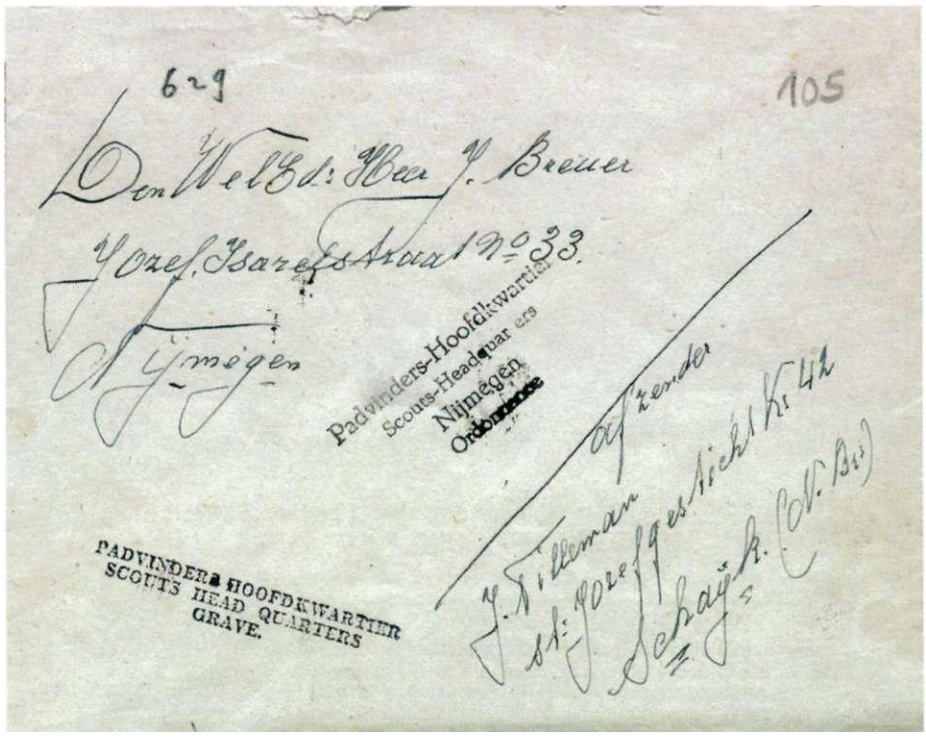

Ongefrankeerde brief, die blijkens de stempels is afgegeven op het hoofdkwartier van de padvinders in Grave, en naar hun hoofdkwartier in Nijmegen is gebracht. Vermoedelijk gebeurde dat in de winter van 1944/1945.

Piraten

De laatste tijd staan ze weer helemaal in de belangstelling: de piraten. Langs de kust van Somalië plegen ze regelmatig overvallen op schepen. In de winkels is kleding voor de jeugd en speelgoed met piraten helemaal in. Het wordt dus tijd dat Novioposta daar aandacht aan gaat schenken.

Op dat idee was ons lid A. Luyendijk gekomen. Hij schreef er een artikel over dat wij volledig tot zijn recht willen laten komen. In dit nummer blijkt er niet voldoende ruimte beschikbaar te zijn, dus zult u nog even geduld moeten hebben. Maar als eind augustus Novioposta in de bus valt, kunt u genieten van dit artikel.